

Tidsskrifter – årbøger

Historisk Selskab for Handicap og Samfund udgav fra 1987 til 1992 *Handicaphistorie*. I alt 6 årbøger. Fra 1993 til 1998 blev udgivelsen ændret til et tidsskrift *Handicap & Samfund*, der udkom med 11 titler. Afløseren *Handicaphistorisk Tidsskrift* er udgivet fra 1999 med to titler om året. Nedenfor en kort oversigt. Herefter tidsskrifter og årbøgers indhold. Nyeste udgivelser først.

Handicaphistorisk Tidsskrift 1999 -

Status 2005. Hidtil udkommet med 14 numre
Udgivet af Historisk Selskab for Handicap og Samfund
København. Dansk psykologisk Forlag,
Tidsskriftet erstatter *Handicap & Samfund* (1993 – 1998)
Registrering: forfattere og titler ifølge tidsskriftets indholdsfortegnelse

Handicap & Samfund 1993 – 1998 (11 numre)

Udgivet af Historisk Selskab for Handicap og Samfund
København. Dansk psykologisk Forlag
Tidsskriftet erstatter årbøgerne
Registrering: forfatter og titler ifølge tidsskriftets indholdsfortegnelse

Handicaphistorie 1987 – 1992 (6 årbøger)

Udgivet af Historisk Selskab for Handicap og Samfund
Registrering: forfattere og titler ifølge årbogens indholdsfortegnelse

Handikaphistorisk Tidsskrift

Kirkebæk, Birgit (red.) (2006) *Erindring*
Handicaphistorisk Tidsskrift 15
København. Dansk Psykologisk Forlag., 145p.
ISSN 1399-4786

Indhold

- Sørensen, Ditte** *Fra institutionaliseret omsorg til integreret omsorg*
Kirkebæk, Birgit *Handicaphistoriske betragtninger over professionens rolle i politiske forebyggelsesstrategier*
Christiansen, Birgit Barfod *Da jeg fik gigt*
Da hospitalsundervisning var en by i Sibirien
Godt at jeg blev født, før aborten den blev fri
Madsen, Aase *Hvad jeg husker om min evnesvage moster*
Nielsen, Claus *Dronning Alexandra: 'Facade vigtigere end høreelse'*
Frandsen, Niels (interview) *Film som erindringsmedie*
Mejer, Cecilie *Synliggørelse af de ikke-seende*
Rønn, Edith Mandrup *Erindringen – handicaphistorisk betragtet*
Thomsen, Paulli (anmeldelse) *'Talboken 50 år'*
Kirkebæk, Birgit (anmeldelse) *Hvitt på svart*
af Ruben Gallego

Kirkebæk, Birgit (red.) (2005) *Att finnas och synas när historia skrivs*
Handicaphistorisk Tidsskrift 14
København. Dansk psykologisk Forlag, 96 p.
Indlæg fra den 5.nordiske konference om handicaphistorie i Nynäshamn, Sverige

Indhold

- Kirkebæk, Birgit** *Introduktion*
Rønn, Edith Mandrup *Ildsjæle og materiel kultur*
Silvén, Eva *Hur kan det handikaphistoriske perspektivet integreres i museernas ordinære virksomhet ?*
Lehn, Gerd *Fra Kristuslegenden til inspirasjonsmuseum*
Om kunst laget af psykisk udviklingshemmede som dokument med udgangspunkt i kunstsamlingen på Trastad Samlinger
Johnsen, Bjørn-Eirik og Lysvik, Leif S. *Hvordan har hverdagslivet vært for mennesker med utviklingshemming fra 1950-tallet og fram til i dag ?*
Larsen, Christian *Handicaphistoriske kilder i Danmark*
Madebrink, Rut *Hur tecnas dövhistoria*
Penton, Kristina Söderlind *Handikaphistoriska Föreningen – Handikaphistorisk Center*

Kirkebæk, Birgit (red.) (2005) *Vägen til medborgerlige rättigheter*

Handicaphistorisk Tidsskrift 13

København. Dansk psykologisk Forlag, 167p.

Indlæg fra den 5.nordiske konference om handicaphistorie i Nynäshamn, Sverige

Vägen til medborgerlige rättigheter

Handicaphistorisk Tidsskrift 13 og 14 er indlæg fra den 5.nordiske konference om handicaphistorie.

Om de to handicaphistoriske perspektiver i *Vägen til medborgerlige rättigheter* indefra- og udefraperspektivet skriver Birgit Kirkebæk i det redaktionelle forord bl.a. *at de supplerer hinanden i artiklerne og minder os om, at også handicaphistorien skrives for noget : der er et politisk budskab i handicaphistorien, uanset hvilket perspektiv, den skrives ud fra – en utopi om at der findes en vej til medborgerlige rettigheder for alle. Ikke mindst indefraperspektivet minder os om , at utopien endnu ikke er indfriet.*

Indhold

Kirkebæk, Birgit *Introduktion*

Simonsen, Eva *Handicaphistorisk forskning i Norden i et internationalt perspektiv*

Vegheim, Berit *Trenger velferdsstaten rettlig vern mot diskriminering af*

Funksjonshemmede ?

Ericsson, Kent *Den svenska handikappreformen och 1946års normaliseringsprincip*

Andersson, Birgitta *Politikens ansikten*

Rören, Owe *Nordiska hospitalläkare engagemang i idiotfrågan 1850-1870*

Olsson, Claes G. *Omsorg och kontroll*

Blinda/synsskadade 1900-1940

Diskurs och praktik i reseinspektörernas rapporter

Ekensteen, Vilhelm *Anti-handikapp och kampen mot välgörenhet*

Kanold, Agneta *Vårdens ordningar*

Tvangsvård av personer med bristade begåvning

Kirkebæk, Birgit (red.) (2004) *Konstruktion af den blinde ca. 1850 til 1914*

Handicaphistorisk Tidsskrift 12

København. Dansk psykologisk Forlag, 170p.

Indhold

Kirkebæk, Birgit *Forord*

Ruby, René *Konstruktion af den blinde ca. 1850 til 1914*

Kirkebæk, Birgit (red.) (2004) *Tro & overtro*
Handicaphistorisk Tidsskrift 11
København. Dansk psykologisk Forlag, 176p.

Indhold

- Kirkebæk, Birgit** *Introduktion til tro og overtro – og mennesker med handicap*
Markussen, Ingrid *Tilbage til paradiset ?*
Syndefaldsmyten og dens betydning for synet på opdragelse, børn og handicap
Enerstvedt, Regi ' *Verken han eller hans foreldre har syndet*
Troer om funksjonshemmede – eksemplifisert først og fremmest ved blinde og døve slik de bliver fremstilt i Biblen
Dhahir, Omar *Muslimere og handicap*
Hvilke sociale følger har handicap i et muslimsk miljø ?
Kofod, Else Marie *Ellevild og fjogetosset*
Folkelige forestillinger om handicap
Jensen, Charlotte S.H. *Den faldende syge*
Duedahl, Poul *Krapyl, spyt og råddenskab*
Erindringer fra en afsindig verden
Pedersen, Michael *Set fra en krøbling på kirkebænken*
Klitgaard-Larsen, Hanne *Livet er ikke for amatører – men søg og du vil finde*
De Thurah, Malene *Mærket for livet*

Kirkebæk, Birgit (red.) (2003) *At være døv*
Handicaphistorisk Tidsskrift 10
København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

I. Udefra set

- Kirkebæk, Birgit** *Introduktion*
Vestberg, Palle *Tilbageblik 1961-2001*
Undervisning af børn med høretab
Hjulstad, Oddvar *Døvhed som sosial konstruksjon*
Simonsen, Eva *Debatten om cochleaimplantat*
Laursen, Inger Riis *Fem digte om kommunikation med døve*

II. Indefra oplevet

- Steffensen, Kjeld** *Erindringer fra skolegang på Kastelsvej 1946-1957*
Andersson, Bo *En erfaringer rikare*
Min bok om at bli døv
Kirkebæk, Birgit *Samtale med Erling Frederiksen*

III. Musealt tænkt

- Mellemsether, Hanna** *De døvehistoriske museum i Trondheim*
Rønn, Edith Mandrup *Historiske samlinger på de tidligere totalinstitutioner*
Døvehistorisk Studiesamling i København

Kirkebæk, Birgit (red.) (2003) *Seksualitet
Handicaphistorisk Tidsskrift 9*
København. Dansk psykologisk Forlag, 208p.

Indhold

I. Seksualitetens væsen – eller 'Den rebelske fugl'

Hertoft, Preben *Sexuelle funktioner ved visse handicap og sygdomme*

Hertoft, Preben *Samlivsterapi og sensualitetstræning – sensate focus*

Heede, Dag *At gøre kvinde*

Lili Elbes lægeroman fra 1931 om det sande køn og kønnets sandhed

Hvidovre, Thor Holger *Digte om sex og kærlighed*

Andersen, Claus *Sex er ligeså vigtigt som vand*

II. Seksualitet i fokus – som noget der skal kontrolleres og elimineres

Ericsson, Kjersti *Paradisfugl*

Larsen, René Ruby *Den overvågede seksualitet*

Det Kgl. Blindeinstitut i perioden 1858 til 1961

Kirkebæk, Birgit *Pigerne på Sprogø og den professionelle vurdering af
deres seksualitet*

Øland, Arne *Tyskerpigerne og den forbudte kærlighed*

III. Seksualiteten bliver tilladelig – men hvordan med det private

Buttenschøn, Jørgen *Da de udviklingshæmmedes seksualitet blev anerkendt*

Bjarnason, Dora *Gammel vin på nye flasker*

Kirkebæk, Birgit (red.) (2002) *Blindes læsning
Handicaphistorisk Tidsskrift 8*
København. Dansk psykologisk Forlag, 154p.

Indhold

Bang, Mogens *Forord*

Tank, Elsebeth *Indledning*

Lüneborg, Poul *Historiske noter om udviklingen af blindes adgang til information*

Larsen, Christian *'Brailles Bogstaver ere Hieroglyfer'*

Lundberg, Pia *Punktskrift – et blindeteknologisk fænomen*

Nielsen, Kurt *Skriftsproget under huden*

Rathje, Bente Dahl *Fritidslæser i Danmark*

Hansen, Hanne Rosenthal *Danmarks Blindebiblioteks erhvervsservice*

Harder, Lene og Petersen, Lene *Døvblindblevnes læsning og DBB *)*

*) Danmarks Blinde Bibliotek

Kirkebæk, Birgit (red.) (2002) *Etik*
Handicaphistorisk Tidsskrift 7
København. Dansk psykologisk Forlag, 128p.

Indhold

Kirkebæk, Birgit *Hvorfor et temanummer om etik ?*

I. Etik og moral – en begrebslig afklaring

Sørensen, Asger *Den etiske bølge af umenneskelighed*
Om bio-etik, utilitarisme og liberalisme

Schaaning, Espen *Historievitenspolitikk*

Rønn, Edith Mandrup *Mod en postmoderne etik ?*
Refleksioner over etiske normer i handicaphistorien
og konsekvensen af ændringerne

II. Fortællinger om 'anderledeshed' – 'udefra og indefra perspektiver'

Sætersdal, Barbro *Om ofre og bødler, svik, skam, hukommelse og glemsel*

Larsen, Hanne Klitgaard *De svage sidens styrke*

Barsøe, Lone *Da mor var dreng*

III. Etiske aspekter ved at forske i handicaphistorie

Simonsen, Eva *Etikk i forskning om krigsbarns oppvekst*

Graugaard, Christian *Kastrationsloven af 1929*

Jura, videnskab og panik

Engwall, Kristina *Att skriva patienthistoria*

Etik och metod

Broager, Kirsten og Wass, Ingrid (red.) (2001) *Fragmenter af en nordisk handicaphistorie*

Handicaphistorisk Tidsskrift 6

København. Dansk psykologisk Forlag, 192p.

ISSN 1399-4786

Fragmenter af en nordisk handicaphistorie

I 1998, 1999 og 2000 blev der afholdt seminarer for det nordiske netværk af handicaphistoriske forskere på henholdsvis universitetet i Linköping, Danmarks Lærerhøjskole og Universitetet i Oslo. Netværkets anliggende var at skrive en nordisk handicaphistorie. Ideen var, at forskerne skulle tage deres afsæt i de nordiske abnormskolemøder i perioden 1870 til 1960.

Med *Fragmenter af en nordisk handicaphistorie* ønsker HSHS at perspektivere vor egen tids handicapforståelse og handicappolitik historisk

(Fra det redaktionelle forord, p.5 - JB)

Indhold

- Rønn, Edith Mandrup** *Fra 'Nordisk Handicaphistorie' til 'Fragmenter af en Nordisk Handicaphistorie'*
- Kirkebæk, Birgit** *Den abnorme skoles andet nordiske lærermøde i Stockholm*
En førvidenskabelig diskurs
- Markussen, Ingrid** *'Mennesket er af naturen gal'*
Hippolyte Taines psykologi – som eksempel på den nye trend i
videnskabelig tænkning i anden halvdel af 1800-tallet
- Johnsen, Berit H.** *Historiske antagelser om funktionshemmedes livsforhold*
Island i nordisk sammenheng
- Hansen, Doris** *Foranstaltninger for handicappede børn i første halvdel af det 20. Århundrede set fra Færøerne*
– et selvstyrende område i det danske rige
- Hamre, Bjørn** *Disse samfundets stedbørn*
Fra månesyge og djævlebesættelser til social omsorg og anti-epileptika
- Fibiger, Steen** *Nye handicapgrupper, intelligensmåling og en fælles abnormlærer-uddannelse belyst ud fra 'Syvende nordiske møde for abnormsaken' i Trondhjem 7.-10. juli 1926*
- Förhammar, Staffan** *Degenerationsbekymmer och socialpolitik*
Sjätte nordiska abnormsaksmöttet år 1912
- Engwall, Kristina** *'I sexuellt hänseende vanskliga sinnesslöa'*
Sinnesslöa kvinnor i 1930- 40 talens Danmark, Sverige og Finland
- Froestad, Jan og Simonsen Eva** *Innflytelsen fra eugenikken*
Utviklingen av omsorg fra åndssvake i Skandinavia
i mellemkrigstiden

Broager, Kirsten og Wass Ingrid (red.) (2001) *Handicaphistoriske samlinger i Danmark*
Handicaphistorisk Tidsskrift 5
København. Dansk psykologisk Forlag, 140p.

Indhold

Rønn, Edith Mandrup *Handicaphistoriske samlinger i Danmark*

Wass, Ingrid (red.) (2001) *Velferd og vanferd*

Handicaphistorisk Tidsskrift 4

Den 4.nordiske handicaphistoriske konferansen, Oslo
København. Dansk psykologisk Forlag, 248p.

Indhold

Simonsen, Eva *Forord*

Skogen, Kjell *Åpning af konferansen*

Befring, Edward *Straff og oppsedning gjennom 300 år*

Sundkvist, Maria *De vanartade barnen*

Mötet mellan föräldrar och norrköpings barnavårdsnämnd 1903-1925

Ericsson, Kjersti *Drift og dyd*

Kontroll av jenter på femtitallet

Sander, Johan Thorbjørn *Terminologien*

Et stort handicaphistorisk problem

Askildt, Astrid *Verjerådslova*

Intensjonar og realisering 1890 -1910

Jon, Nina *Socialisering til underordnet maskulinitet*

En historisk studie af Foldin Verneskole for gutter

Fibiger, Steen *Revselse på Statens Institut for talelidende i årene indtil 1915*

Rören, Owe *Pessimism, farlighet, tvång och våld vid tidiga skoleanstalter
för idiotiska barn*

Lobben, Bjørn *Polioens historie i Norge*

Christensen, Beatrice Sköld *Valentin Haiiy*

Blindepedagogikens fader (1745-1822)

Tutvedt, Solveig *Skiftende tider i åndsvakeomsorgen*

Vanferd og velferd på Emma Hjorths hjem

Krogh, Hanne Holm *Kristiania særskole*

Ullevålveien Skole og Carl Th. Lippestad

Syse, Aslak *Åndsvakeregistret frem fra glemselen*

Holme, Lotte *En följsam folkbildara*

Utbildingsutbudet på handikappområdet under 1960-, 70 och 80 tallet

Morthens, Arthur *Regelmentet om spesialpedagogikk fra 1990*

Langfeldt, Gjert *Fra likehet til likeverd*

Hva ble vunnet og hva blev tapt ?

Nørr, Erik *Nordiske elever på Gamle Bakkehus 1860-80*

Johnsen, Berit H. *'Vanartige' i velferdsstatens forhistorie*

Ravneberg, Bodil *Spesialpedagogisk yrkesutvikling og løsningen af
enhetsskolespørgsmålet*

Simonsen, Eva *Vitenskap og profesjonskamp*

Opplæring af døve åndsvake i Norge 1881-1963

Kirkebæk, Birgit *Hvor går den handicaphistoriske forskning hen ?*

Wass, Ingrid (red.) (2000) *20 år efter udlægningen af Særforsorgen – hvordan gik det ?*
Handicaphistorisk Tidsskrift 3
København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

- Jansbøl, Kirsten** *Redaktionelt forord*
Jensen, Anders Møller *Er handicapbegrebet ændret som følge af udlægningen af Særforsorgen ?*
Simonsen, Palle *20 år med Det Centrale Handicapråd*
Jensen, Svend *Særforsorgens Fata Morgana*
Lüneborg, Poul *Er de små handicapgrupper blevet usynlige*
Møller, John *Ting ta'r tid*
Normaliseringsbegrebet set i et fremadskuende tilbageblik
Jansbøl, Kirsten *Endnu en del af historien om døvblindblevne*
Courtois, Jean *Hvad betød udlægningen af den danske høreforsorg for de hørehæmmede*
Wass, Ingrid (red) *FNs standardregler om Lige Muligheder for Handicappede*

Wass, Ingrid (red.) (2000) *Træk af Specialundervisningens historie*
Handicaphistorisk Tidsskrift 2
København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

- Nielsen, Henning W.** *Mindeord I. Skov Jørgensen*
Christiansen, Janus Wolf, Thomsen, Mikkel Solgaard og Walter, Jacob
Hans Christian Johannesen
En personlig vinkel på elevdifferentiering og enhedsskole for Københavns kommunale skolevæsen i begyndelsen af det 20. århundrede
Braad, Karen *Kært -sært – svært barn har mange navne - Det har barnets klasser også*
Egelund, Niels *Specialklasser*
Noget nyt - noget der bør forsvinde – noget der kommer igen
Et århundredes udvikling
Nielsen, Henning W. *Specialundervisningens mange og skiftende ansigter*
Nogle træk af specialundervisningens udvikling
Poulsen, Poul Th. *Oprettelse af et specialundervisningscenter i en amtskommune*
Hansen, Jørgen *Integrationens fødsel*
Fibiger, Steen *Talepædagogikkens rolle i skolens specialundervisning*
Fibiger, Steen *Handicaphistorisk seminar på Emma Hjorth Museum og Dokumentationscenter*

Wass, Ingrid (red.) (1999) *De Handicappedes Middelalder*
Handicaphistorisk Tidsskrift 1
København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

- Engberg, Nils** *Lys over 'den mørke middelalder'*
Synet på de syge og handicappede
- Garner, Holger N.** *Barmhjertige Huse*
Af hospitalsvæsenets historie i middelalderen
En oversigt
- Fibiger, Steen** *Sygdom og handicap i middelalderen belyst gennem et
Kommunikationshandicap*
- Norn, Mogens** *Briller og synshandicap i middelalderen*
- Nielsen, Charlotte Boje** *Et træben fra middelalderen*
- Grinder-Hansen, Poul** *Det forkrøblede*
Om tolkningen af handicap, krykker og træben i middelalderens billedkunst
- Plathe, Sissel F.** *Sankt Morten*
De fattige og syges velgører
Gengivet i danske kalkmalerier og altertavler fra middelalderen
- Jansen, Henrik M.** *Sct. Jørgensgårde i Danmark*
- Kjersgaard, Erik** *Helligkilde, valfart og kildemarked*
Artiklen er genoptrykt med tilladelse fra Nationalmuseet
Fra (1978) '*Det farlige liv*'

Handicap & Samfund

Wass, Ingrid (red.) (1998) *Handicap & Samfund 11*

København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

Fibiger, Steen *Den tidligste bevidsthed om menneskets hjerne*

Alving, Jørgen *Epilepsi*

Historiske aspekter. Fra djævlbesættelse til ionkanaler

Kristiansen, Søren *Autismens historie*

Jørgensen, Ole Sylvester *Infantil autisme og Asperger syndrom*

Historiske aspekter

Swane, Christine E. *Demens-kategorien i medicinhistorisk belysning*

Hamre, Bjørn *Diagnosen i Foucaults univers*

Wass, Ingrid (red.) (1998) *Handicap & Samfund 10*

København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

Festskrift til Birgit Kirkebæk. En specialpædagogisk verden.

Møller, John *Forord*

Fibiger, Steen og Jansbøl Kirsten *Interview med Birgit Kirkebæk*

Nørr, Erik *Værtshusholderens datter, der kom på Gamle Bakkehus*

Klientsager som kilde til social- og handicaphistorie og meget mere

Simonsen, Eva *'...det bånd, som er i liv og død av broderfavntag spundet'*

Wingender, Nete Balslev *'Kvindernes ø' – fra idé til realitet*

Koch, Lene *En dansk lov om tvangssterilisation*

Fibiger, Steen *Eugenik og talelidelser*

Froestad, Jan *Døvtummepædagogik og klientdifferentiering*

Kontroverser innenfor den danske, svenske og norske døvdummeskolen
1840-1890

Johnsen, Berit H. *'..hvor vanskeligt der er, at tale med Børn på en forstaaelig Maade*

Erik Pontoppidan og synet på individet, barnet og skolen for alle i første
halvdel av 1700tallet

Vuolle, Tuula *Abnormfrågan och debatten vid de nordiska folkskolemöterna*

1880-1910 med de danske och finländska abnormlärarne och deras
deltagande i möterna som exempel

Markussen, Ingrid *'For børn, der ikke kan følge den almindelige undervisning'*

Noget om de to første årtier af specialundervisningens 50-årige historie

Tetler, Susan *Dilemmaer i de sidste 25 års integrationsbestrebelsler*

- Ravneberg, Bodil** *Fra utbygging av tiltak til oppbygging av kompetanse*
Etableringen av statens spesiallærerskole i et komparativt perspektiv
- Arnfred, Axel** *Åndsvageforsorg og svagt stillede spædbørn*
- Storm, Karin** *Barn og forældre på neonatalafdelingen*
- Hansen, Mogens** *Barnets første begribelser om verden*
Om krop, sanser og bevægelser
- Lorentzen, Per** *Personer-i-samtale*
Et nytt perspektiv på utviklingsbegrepet
- Clausen, Hans** *Livshistorien som fortælling*
- Rønn, Edith Mandrup** *Til forsvar for feltdagbogen eller:
erindringer fra ekskursioner i 'det virkelige liv'*
- Langager, Søren** *Specialpædagogiske teser*
- Thomsen, Jørgen L.** *Sociale aspekter af retsmedicin*
- Lihme, Benny** *Birgit blik – en redaktørs optegnelser*
- Clausen, Hans** *Birgit Kirkebæks forfatterskab*

Wass, Ingrid (red.) (1997) *Handicap & Samfund 9*
København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

- Wass, Ingrid** *Redaktionelt forord*
- Kosunen, Esko** *Rehabilitation of disabled war veterans during and after the wars of 1939-1945 in Finland*
- Paulsson, Karin** *“Dom säger att jag ser mer normal ut med benproteser” – om samhällskrav kontra barns behov*
- Harjula, Minna** *Handikappades ställning i det finska samhället i början av 1900-talet*
- Olsson, Ingrid** *Att leva som vanlottad i Linköping*
- Markussen, Ingrid** *Handikap och äktenskapspolitik i Norden*
- Simonsen, Eva** *Intelligensforskningens betydning for utviklingen af døv-undervisningen og omsorgen for åndssvake og evneveike i Norge 1910-1950*
- Fibiger, Steen** *Stamning i ljustet av samhällets allmänna utveckling*
- Holme, Lotta** *Konsten at göra barn raka*
Ortopedi och vanförevård i Sverige till 1920
- Froestad, Jan** *Hvordan studere sosiale gruppers egenorganisering?*
En teoretisk og metodisk drøfting med utgangspunkt i norsk handikappforskning
- Nørr, Erik** *Finsk vurdering af dansk blindeundervisning*
Læreinde Frieda Grahns rejseberetning fra et besøg på Det Kgl. Blindeinstitut i København 1878
- Förhammar, Staffan** *Föreningen för Blindas Vål och Yrkesutbildningen*
ett exempel på vetenskaplig filantropi i Sverige i slutet av 1800-talet
- Kirkebæk, Birgit** *Livø – kriminalasyl for åndssvage mænd 1911-1960*
- Hamre, Bjørn** *Den syge skal kunne lugte kaffen i huset – om privat forsorg for epileptikere og sindssyge i Danmark i begyndelsen af 1900-tallet*
- Kauppinen, Sari** *Att förbättra situation för utvecklingsstörda eller att skydda samhället? – motivering för den första lagen om vården av utvecklingsstörda i Finland 1958*
- Vuolle, Tuula** *Handikappades skolningsfråga i Danmark och Finland från en professionell synpunkt under åren 1880-1910*

Wass, Ingrid (red.) (1997) *Handicap & Samfund 8*
København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

Wass, Ingrid *Editorial foreword*

International Conference: The Blind in History and the History of the Blind:

Larsen-Jensen, Winnie *Opening speech*

Strøbæk, Toni *Words of welcome*

Stucky, Kenneth *200 years of American education for the blind and the
European influence*

Nygaard-Jensen, Bendt *Using international electronic information systems and
networks for disability history research*

Jensen, Svend *Danish disability politics 1911-2011*

Kals, Aldo *The review of the history of the Estonian Schools for the Blind*

Åvall-Severinsen, Christina *Presentation of my two books*

Hännestrand, Bo *The blind as active dog users in history*

Grøstad, Kjersti *Visual art for visually impaired*

Sköld, Beatrice Christensen *To document the talking book*

Elissalde, Enrique *On history and historians in Latin America*

Weygand, Zina *The Conservatoire National des Arts et Métiers*

Stenberg, Gunilla *Close your eyes for a moment and think!*

Johansen, Anna *The biography of Jens Sørensen Dyrholm, 1810-1875*

Historical Dinner:

Munch-Petersen, Anne-Grethe *The Institute Journal, November 5 and 6, 1908*

Munch-Petersen, Anne-Grethe *Words of welcome, October 7, 1996*

Norn, Mogens *Spectacles used by Hans Christian Andersen*

Lauridsen, Rud *Introduction to: Concert [held at The Historical Dinner] with
music composed by the blind Danish composer Laurids Lauridsen*

Nielsen, Kurt *Blind culture – what is that?*

Kirkebæk, Birgit *Handicap history research*

Kann, Erik *400 years of registration of visually impaired people*

From the past, in the present, for the future

Christensen, Jeanne *Blind people and their living conditions in 18th century Denmark*

Petersen, Karen Marie *How can we use our history?*

Wass, Ingrid (red.) (1996) *Handicap & Samfund 7*
København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

Wass, Ingrid: *Redaktionelt forord*

Rønn, Edith Mandrup: *Historiens historier*
Fortællinger om opbrud og forandring

Marker, Viggo: *Angstens mange dage*

Rosted, Stina *En begivenhed i dansk galskabs historie, beskrevet og derefter analyseret
ud fra Michel Foucaults syn på viden og magt*

Wass, Ingrid (red.) (1995) *Handicap & Samfund 6*
København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

Broager, Kirsten og Wass, Ingrid *Redaktionelt forord*

**Høring om Handicaphistoriske samlingers tilstand og fremtid,
torsdag den 14. september 1995 i Nationalmuseets festsal:**

Eckmann, Jørgen *Velkomst og præsentation af dagens emne*

Rønn, Edith Mandrup *Handicap som kulturfænomen – hvilken nytte har
vi af handicaphistorie?*

Thorlacius-Ussing, Søren *Hvilke handicaphistoriske samlinger findes i Danmark?
Hvilke effekter drejer det sig om?*

Lieb Gott, Niels-Knud *Hvordan kan handicapp museer sikres i den danske
museumsverden?*

Kirkebæk, Birgit *Handicaphistorie som en international aktuel nødvendighed*

Eckmann, Jørgen *Syntese og perspektivering: Hvordan kommer vi videre?*

Bang, Mogens *Blindehistorisk Museum*

Nielsen, Kurt og Påske, Valdemar *Den gamle "TUT" i hverdag og fest
Minder fra omkring 1960*

Wass, Ingrid (red.) (1995) *Handicap & Samfund 5*

København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

Gudman, Sven og Wass, Ingrid *Redaktionelt forord*

Eckmann, Jørgen *Tale ved åbningen af De Samvirkende Invalideorganisationers jubilæumsudstilling i Københavns Rådhusal torsdag den 29. september 1994*

Kirkebæk, Birgit *Handicapmuseer i Danmark*

Rødsgaard, Bente *At skrive om museer for kørestolsbrugere – er at skrive om, at der altid er et men!*

Meyer, Ole *Zoologisk Museum og handicappede – et kørestolsbrugervenligt museum*

Winther-Hinge, Hilbert *Blinde på museum – en ”improviseret” omvisning
Politihistorisk Museum*

Larsen, Christer *Døve på museum – et nyt initiativ på Statens Museum for Kunst*

Nyvang, Jytte *Museum for alle – et formidlingsprojekt på Nationalmuseet*

Gudman, Sven *Føleudstillingen på Nationalmuseet*

Wass, Ingrid (red.) (1994) *Handicap & Samfund 4*

København. Dansk psykologisk Forlag

Udgivet i samarbejde med Christian Ejler's Forlag

Indhold

Ejlers, Erik *Fra anstalt til bofællesskab*

Åndssvageforsorgens bygningshistorie 1855-1990. En skitse

Wass, Ingrid (red.) (1994) *Handicap & Samfund 3*

København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

Konferencen ”Det Gode Liv”:

Pedersen, Karen Marie *Hvordan opleves det at være bruger?*

Om magt og afmagt i forholdet mellem handicappede og eksperter/professionelle

Første sektion: Som man taler om handicap:

Olsson, Claes G. *Fantasi och verklighet*

Folkeliga framställningar om människor med funktionshandikapp

Påske, Valdemar *Den blinde stakkel – det døve spektakel*

Harjula, Minna *Fattig, abnorm, degenererad eller invalid*

Olika föreställningar om handikapp i Finland från slutet av 1800-talet
til slutet av 1930-talet

Anden sektion: Samfundsmässig organisation af de handicappedes gode liv:

Eriksson, Bengt Erik *Handicap och tid*

Hälso- och sjukvården i samhället

Vuolle, Tuula *Från Abraham Argillander till Abnormskolemöten*

Handikappundervisningens utformning i Finland under 1800-talet betraktad
i ljuset av kontrakterna med Skandinavien

Krejsler, John *Landet "udenfor" – en rejse gennem normalitetens og afvigelsens verden*

Förhammar, Staffan *Filantropi, samhälle och de handikappade vid 1800-talets slut i Sverige*

Liljedahl, Kerstin *Handikapp och Omvärld*

Kirkebæk, Birgit *Forebyggelse af dårlige arveegenskabers udbredelse i befolkningen - en sikring af normalbefolkningens "gode liv" og samfundskroppens sundhed*

Mähönen, Hannu *Krigsinvaliderna och riksdagen*

Ejlers, Erik *Åndssvageforsorgens bygningshistorie i Danmark*

Tredje sektion: Den professionelle og diagnosen:

Qvarsell, Roger *Om särskiljandets idéhistoria*

Psykiatrien och de psykiskt utvecklingsstörda under 1800-talet

Villadsen, Jytte *Om psykiatriske diagnoser og deres usikkerhed*

Koch, Lene *Brug og misbrug af genetiske diagnoser i første halvdel af det 20. årh.*

Gudman, Sven (red.) (1994) *Handicap & Samfund 2*

København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

Gudman, Sven *Redaktionelt forord*

Kaarsted, Tage *Vil behandlersamfundet slette sporene efter sine fejl*

Lov om offentlige arkiver m.v.

Høeg, Ole *Kan vi være behandlersamfundet bekendt?*

Andersen, Glen *Behandlersamfundets journaler*

Dupont, Annalise *Hvad betyder destruktion/arkivering for forskningen?*

Rønn, Edith Mandrup *Fortidens synder og behandlerkulturen*

Årsberetning fra Handicaphistorisk Center

Gudman, Sven (red.) (1993) *Handicap & Samfund 1*

København. Dansk psykologisk Forlag

Indhold

Rydberg, Lasse *Redaktionelt forord*

Thorlacius-Ussing, Søren *Nyt fra Historisk Selskab for Handicap og Samfund*

Vitzansky, Winnie *Biblioteksbetjening af blinde – også et stykke handicaphistorie*

Bang, Mogens *Hvem er det?*

Kampmann, Tage *Om speciallæreruddannelsen*

Center for Handicaphistorisk Forskning *Handicaphistorisk Vejviser 1993*

Handicaphistorie – årbøger

Gudman, Sven (red.) *Handicaphistorie 1992*

København. Dansk psykologisk Forlag

6. årbog fra Historisk Selskab for Handicap og Samfund

Indhold

Påske, Valdemar *Træk af dansk revalideringspolitik efter 1945*

Thorlacius-Ussing, Søren *Handicapmuseer og Museumsloven*

Thorlacius-Ussing, Søren *Fra bunker til æsker*

Kirkebæk, Birgit og Wingender, Nete Balslev

Den første nordiske handicaphistoriske konference

Rasmussen, Ole Elstrup (red.) *Handicaphistorie 1991*

København. Dansk psykologisk Forlag

5. årbog fra Historisk Selskab for Handicap og Samfund

Indhold

Friis, Birthe Elisabeth *Niels Erik Bank-Mikkelsen*

Rasmussen, Ole Elstrup *Solbakken*

En institution i konstant udvikling

Interview med Karsten Torst Pedersen

Poulsen, Ole Volfgang *Uddannelse af lærere og pædagoger*

Den videregående specialundervisning

Fibiger, Steen *Baggrunden for den talepædagogiske uddannelse*

Friis, Birthe Elisabeth *Pleje- og omsorgspersonale i den danske åndsvageforsorg i 1900-tallet. Et rids*

Gudman, Sven og Rasmussen, Ole Elstrup *Gartner og forbundsformand*

Interview med Viggo Marker

Hansen, Margit *Minder fra elevtiden på Andersvænge*

Wingender, Nete Balslev *'...et dannet væsen...'*

Forudsætninger og arbejdsvilkår for personalet inden for 1800-tallets

Åndsvageforsorg

Hvam, Torben *Hjem for velstillede Aandsvage*

Nirje, Bengt *Niels Erik Bank-Mikkelsen in meroriam*

Laursen, Per *Om papirkonservering*

Rasmussen, Ole Elstrup (red.) *Handicaphistorie 1990*

København. Dansk psykologisk Forlag

4. årbog fra Historisk Selskab for Handicap og Samfund

Indhold

Kirkebæk, Birgit *Interview med Oluf og Lise Lauth*

Kirkekæk, Birgit *Det er ikke helt åndsvagt at arbejde !*

Kirkebæk, Birgit *Paulmanns Væverier*

Kirkebæk, Birgit *Ansæt på Paulmanns Væverier gennem 34 år*

Gudmann, Sven og Rasmussen, Karvig *Et kig ind i Arbejdshjemmet for
Døvstumme piger*

Thorlacius-Ussing, Søren *En blind håndværker*

Erhvervs- og beskæftigelsesforhold for blinde i perioden 1811-1911

Thorlacius-Ussing, Søren *Rebslagning – et blindeerhverv*

Mortensen, Anders *Det hoved vil jeg have*

En frenologisk episode af Carl Otto

Beyer, Mette Bruun *Billedsamlinger*

Højrup, Ole *Et tilbud*

Rasmussen, Ole Elstrup (red.) (1989) *Handicaphistorie 1989*

København. Dansk psykologisk Forlag

3. årbog fra Historisk selskab for Handicap og samfund

Indhold

Jensen, Ole Vig *Handicapintegration*

Nye og berigende dimensioner i tilværelsen

Andersen, Svend Ellehammer og Rasmussen, Ole Elstrup

Hvorfor handicaphistorie og hvad må der gøres ?

Nørr, Erik *Kilderne til handicapforskningen*

Arkivfantasi og administrationshistorie

Nielsen, Johannes Skov, Henning Larsen Jacobsen, Jens og Hjørneholm, Eigil

*Kapelanen, der blev indlagt på Jydske Asyl i 1853, fordi præsterne på hans
hjemegn i Vendsyssel ønskede ham fjernet*

Bloch, Vibeke *Taleforsorgen*

Ellebæk, Elise *Sansetræning*

Andersen, Svend Ellehammer (red.) (1988) *Handicaphistorie 1988*

København. Dansk psykologisk Forlag

2. årbog fra Historisk Selskab for Handicap og Samfund, 160 p.

Handicaphistorie 1988

I det redaktionelle forord skriver Svend Ellehammer Andersen bl.a. *at vi kan tilbyde et tværfagligt forum for information, forskning, debat m.v. om handicappedes vilkår gennem tiderne. Et forum, hvor de mange forskellige mennesker eller grupper af mennesker, som arbejder med handicap og/eller handicappede mennesker, kan trække baggrunde og perspektiver op.*

Indhold

Haarder, Bertel *At være eller at blive handicappet*

Andersen, Svend Ellehammer *Redaktionelt forord*

Andersen, Svend Ellehammer *N.E. Bank Mikkelsen*

Redaktøren interviewer

Jensen, Svend *Historie som dagligvare*

Påske, Valdemar *Den blinde stakkel – det døve spektakel*

Søegård, Arne *Ordblindhed – Læseretardering – Læsesvaghed*

Jacobsen, Eva *Fra sættekasse til computer*

Strejftog gennem specialundervisningen af ordblinde/læse-staveretardedede i Danmark

Nørr, Erik *Handicaparkiver i Landsarkivet for Sjælland*

Andersen, Svend Ellehammer (red.) (1987) *Handicaphistorie 1987*

København. Dansk psykologisk Forlag

Første årbog fra Historisk Selskab for Handicap og Samfund

Indhold

Clausen, H.P *Handicap – historie - holdninger*

Nielsen, Per *Handicapbegrebet og dets historiske udvikling*

Kirkebæk, Birgit *Staten og den åndsvage 1870-1935*

Fra filantropi til kontrol

Windenger, Nete Balslev *De fysiske rammer som pædagogisk instrument*

Åndsvageanstalten Gammel Bakkehus

Perch, Poul W. *Pædagogik og behandling i børne- og ungdomshjem*

Et historisk tilbageblik

Nielsen, Beth Grothe *Drivhuse for vantrivninger*

Opbevaring med kvalificeret tilsyn

Om døgninstitutioner gennem 400 år

Andersen, Svend Ellehammer og Påske, Waldemar

Svagsynsundervisning i Danmark 1922-1987

Journaler som handicaphistorisk kildemateriale

Kirkebæk, Birgit *Eksempler på anvendelse af journaler i handicaphistorisk forskning*

Dupont, Annalise *Journalen i lægens praksis*

En kort historisk udredning

Skovgaard-Petersen, Vagn *Skoleprotokoller*

Ilsø, Grethe *Særforsorgens klientjournaler*

Bevaring, forskning og sikkerhed i landsarkiverne